

Teste Maldonato in summa quæst. 10. artic. 3. 5. et 6. nomen « *Pastoris* (ait) significat actionem pastoralem, sicut nomen Medici. Itaque sicuti nemo potest per alium curare, ita nemo potest per alium suas oves pascere. Nequicquam valet responsio communis, satis esse per Vicarium laborare; quia per eandem Regulam satis esset manducare per alium, quia sit scriptum: qui non laborat, non manducat. »

(106. Nec residentia facit satis Episcopus si, pro lubitu non in sua Ecclesia Cathedrali, sed alibi in sua Diœcesi residet. Canon. 5. Concilii Carthaginensi V. prohibitum fuit « ne quis relicta principali Cathedra ad Ecclesiam aliam in sua Diœcesi constitutam se conferat. » Conformisque est Canon duodecimus Conc. Aquisgranensis II. quem Carolus Magnus *Capitular.* lib. c. 177. repetiit.

(107. Prohibitio translationis, si dicendum quod res est, fundata est in avaritia, et ambitione, quæ solet Episcopos impellere ad transeundum de una ad aliam Ecclesiam.

(108. Non ignoro esse, qui eam fundent in vinculo matrimoniali Ecclesiam inter, et Episcopum, de quo loquuntur Epistolæ Decretales sub nomine Callixti, et Evaristi, quarum fragmenta extant apud Gratianum caus. 7. quæst. 1. Can. 11. et 39. (109. Sed epistolæ hasce Decretales supposititias esse jamdudum monuerunt Viri eruditi; Vide Labæum in nota marginali ad Epistolam Callisti I. et Antonium Augustinum *Dial.* 4. lib. 2. de *Emendatione Gratiani.* (110. Innocentius vero III. non inficior in Cap. 4. de *Translation.* hoc ipsum vinculum matrimoniale urget, atque hinc infert in Cap. 2. et 3. eodem Titulo translationem soli summo Pontifici esse reservatam; sed confer hic Van-Espen. *Jur. Eccles. univers.* part. 1. tit. 15. cap. 4. § 18. et plur. sequent. caute tamen legendum.

(111. De renunciatione vide, qui ex priscis Ecclesiæ Canonibus recte de ea disserit. Bohemer. ad *Decret.* tit. *Hoc de renunciatione.*

ARTICULUS IV.

Episcopus quoad ea quæ concernunt ejus præcedentiam, sedem, celebrationem et pontificalia.

(1. Episcopi ubique gentium habent locum a Protonotariis Apostolicis, et quod in Episcopis sancitum est, ad Ecclesiarum Cathedralium auctoritate Apostolica electos pariter, et confirmatos extendit Pius II. *Constit. incipien. Cum servare.* (2. Episcopus licet Titularis, qui retinet Canonicatum, vel Dignitatem in aliqua Cathedrali, debet præcedere omnibus aliis Dignitatibus, et Canonicis etiam ipso antiquioribus; *Sacr. Congregat. Rituum in Ragusina* 22. Junii 1594. in *Ruthenon.* 24. Septembris 1605. in *Compostellana* 11. Julii 1617. et in *Calaguritana in Sardinia* 13. Novem. 1621. (3. Episcopus prius promotus, seu Electus ad Episcopatum debet præcedere alteri Episcopo post ipsum promotum, vel electo, etiam si sit ipso dignior et illustrior; *Sacr. Congregat. Rituum in*

Segobiens. 21. Martii 1609. (4. Circa præcedentiam inter Suffraganeos Episcopos Latinorum, et Episcopos Græcos, cæteris paribus, nulla alia ratio habenda est, quam temporis, seu promotionis ad Episcopatum; *Sacr. Congreg. de Propaganda Fide pro Polonia* 16. Februarii 1630. (5. Episcopus Diœcesanus in sua Ecclesia, et Diœcesi in functionibus Episcopalibus præferendus est omnibus Archiepiscopis et Episcopis, etiam ipso antiquioribus et dignioribus, Metropolitanano suo tantum excepto; *Sacr. Congregatio Rituum in Barchinonen.* 10. Januarii 1609. sed ex urbanitate debet honorare in sua Diœcesi alios Episcopos advenas et extraneos; Eadem *Sacr. Congregatio Rituum in dicta Barchinonen* (6. Præcedentia Episcoporum in Conciliis Provincialibus statuenda est juxta tempus Ordinationis, non autem secundum Dignitatem Ecclesiarum; *Sacr. Congregatio Concilii* 10. Aprilis 1596. (7. Episcopus debet habere pacis osculum ante Præsidentem, et Consiliarios Regios, et omnes alios; *Sacr. Congregatio Rituum in Granaten.* 9. Maii 1606. (8. Et quod Episcopus præcedere debeat quoscumque etiam Principes sæculares in sua Ecclesia, et Diœcesi, late, et solide probat Pignatell. tom. 1. consult. 7. per tot. adducens plura Jura, et *Conc. et præsertim Conc. Trident. sess. 25. cap. 17. de Reformat.* et varia Sacrarum *Congreg. Decreta.*

(9. Episcopus in Ecclesia debet in sublimiori loco sedere; *cap. Episcopus* 10. dist. 95. (10. Episcopus in Omnibus suæ Diœcesis Ecclesiis, quantumvis exemptis, et privilegiatis est honorandus, eique in Choro, in Capitulo, in Processionibus, ac in aliis actibus publicis primus locus, et prima sedes, quam ipse elegerit, danda est; *Sacr. Congreg. Rit. in Tullen.* 7. Decembris 1613. (11. Episcopus debet habere sedem pulchriorem, et majorem, quam Governator Civitatis, non tamen coloris rubei; *Sacr. Congreg. Rit. in Perusina* 3. Octob. 1615. (12. Episcopi sedes debet esse fixa et immobilis; *Sacr. Congreg. Rit. in Colimbrien.* 23. Maii 1603. (13. Episcopi sedes semper est ornanda; *Sacr. Congreg. Rit. in d. Colimbrien.* 23. Maii 1603. et in *Elven.* 10. Januarii 1605. (14. Episcopi sedes apud parietem contra Altare constituenda et locanda est cum decenti ornamento, et apud sedem Episcopi hinc inde sedes, seu stalla pro Dignitatibus, et Canonicis deponi debent; *Sacr. Congreg. Rit. in Trojana* 9. Octobris 1610. (15. Potest tamen Episcopus sibi sedem in Ecclesia extra Chorum ubicumque voluerit parare, dummodo etiam pro Canonicis locus paratur; *Sacr. Congr. Rit. in Granaten.* 9. Maii 1606. (16. Episcopus ad Matutinum in nocte Nativitatis potest sedere vel in Sede Chori, vel in Sede Episcopali a cornu Evangelii, prout melius sibi videbitur, et magis populo satisfecerit; *Sacr. Congreg. Rit. in Alexandrina* 25. Martii 1606. ad 15. (17. Sedes Episcopi in Ecclesia exempta, ubi Abbas usum Mitræ habens etiam sedem tenet, quando illuc accedit, est in cornu dextro Chori, sive Ecclesiæ

collocanda uno gradu eminentiori, cum ornatu congruo, et situ aliquatenus superiori respectu Sedis Abbatis, quæ in sinistro ponenda est uno gradu humilior absque ornatu, et loco aliquatenus inferiori, adeo ut non sit opposita Sedi Episcopali; *Sacr. Congr. Rit. in Alexandrina S. Petri in Borgolio* 7. Februarii 1603. et in *Decreto generali circa usum Pontificalium in responsion. ad 13. edit.* 27. Septembris 1659. et declaratur ab eadem *Sacr. Congreg.* 20. Julii 1660. *Vid. verb. Abbas,* ubi refertur per extensum.

(18. Episcopus tantum, et non alius, dum private celebrat, potest accipere paramenta in ipso Altari, et duos habere ministros superpelliceis indutos, præter alium ministrum Clericum, sive Laicum communi veste indutum; *Sacr. Congreg. Rit. in Cremonen.* 7. Julii 1608. (19. Episcopus potest de jure in omnibus Ecclesiis suæ Diœcesis quantumvis exemptis, et privilegiatis Missas, et Divina Officia cum assistentia suorum Canonicorum etiam in Pontificalibus celebrare, sive ab aliis, sine tamen Pontificalibus, celebrari facere, et in eis habere circulos, contradictores per censuras cogendo; *Sacr. Congreg. Rit. in Ferrarien.* 26. Jul. 1600, et in *Tullen.* 6. Decemb. 1613. (20. Episcopus extra suam Cathedrali etiam in Ecclesiis exemptis, et Sanctæ Sedi Apostolicæ immediate subjectis, intra fines tamen suæ Diœcesis existentibus, dum ibi celebrat, aut Missæ, seu Vesperis solemnibus quacumque ex causa interest, potest sibi assumere suos Canonicos et ibi habere cum eis circulum ad Gloriam, et ad ipsum pertinet confessionem facere cum Sacerdote, incensum ponere, et benedicere, ac benedictionem post Vesperas, vel post Missam dare; *Sacr. Congregat. Rit. in Alexandrina S. Petri in Borgolio* 7. Februar. 1604, in *d. Decreto generali circa usum Pontificalium in respons. ad 15.* (21. Unde Regulares tenentur in propriis Ecclesiis erigere Baldachinum Episcopo volenti ibi Pontificales functiones exercere; *Sacr. Congreg. Episcop. et Regul.* 10. Jun. 1603, et expresso mandato Clementis VIII, et penis, et Censuris ad id, vel statim ac impediunt quin Episcopus ipse illud attollere faciat, compelli possunt, ut appareat ex verbis ipsius Decreti relati ad litteram sub verb. *Baldachinum* num. 6, *vid. ibi.* (22. Non possunt tamen Episcopi in Regularium Ecclesiis invitis ipsis Regularibus, exercere illas functiones Episcopales, quæ habent mixtam considerationem honoris et jurisdictionis, vel ordinare, degradare, chrismare, vel similia facere, quia hæc in literis non exprimuntur; Pignatell. tom. 10. consult. 106, num. 21, ubi dicit: Immo nec fortasse prædicare; *Diana part. 3. tract. 2. resolut. 109. Fagnan. lib. 1. Decretal. in c. Quia nos 7. de auctoritat.* tom. 1. p. 2, tract. 13. de *Exemption.* Religios. quæst. 74, num. 9. *Tamburin. de Jure abbat.* tom. 1. Disp. 15, q. 15, n. 10. *Matthæucci Officialis Curia* cap. 19, n. 36, et alii.

(23. Monacelli tamen tom. 4, supplement. ad. 2, tom. n. 392, ex *Ventriglia in Praxi* part. 2, annotat 26, § unico, num. 6, vers. *His*

præmissis, tenet tamquam verius, quod Episcopus possit etiam supradicta omnia facere in Ecclesiis Regularium, et exemptis, quia est in sua Diœcesi. (24. Hoc autem certum est, si Ecclesia Regularis, et exempta, sit Parochialis, quia ut refert Pignatell. loc. cit. num. 21. cum quæreretur in *Sacr. Congregatione Concilii:* « An Eminentissimus Episcopus Brixiensis in Ecclesia Parochiali Monachorum exemptorum possit administrare Sacramentum Confirmationis invitis ipsis Regularibus, et quatenus possit, an contra eosdem Regulares impediens dictam administrationem valeat censuris procedere: *Sacr. Congregatio,* re pluries proposita, et mature examinata, utraque parte informante, affirmative ad utramque dubitationem respondit » 9. Junii 1657. arg. cap. *Responsio* 43, de *Sentent. excomm.* Sicut enim Episcopus tamquam primus Parochus potest procul dubio baptizare in Ecclesiis Parochialibus Regularium, ita etiam ibi Chrisma conferre, illudque ministrare; arg. cap. *Quoniam, de Sentent. excommunic.* in 6. (25. Supradicta autem non debent extendi ad Vicarios Episcoporum, etiam absente Episcopo, ex declaratione *Sacræ Rit. Congreg.* die 10. Julii 1621. quæ declaravit « non posse hujusmodi Vicarios, invitis Regularibus, erigere Baldachinum in eorum Ecclesiis. » (26. Nec etiam supradicta extendi debent ad Episcopum Titularem suffraganeum; Si enim accederet ad Regularium Ecclesias Episcopus Titularis suffraganeus ad celebranda Pontificalia, non deberet ei erigere Baldachinum, nam talis usus, et honorificentia, nec in Ecclesiis suis, nec in exemptis Diœcesibus, nec extra Diœcesim illi competit, quamvis accederet de licentia Ordinariorum, ut respondit *S. Cong. Rit. Episcopo Titulari suffraganeo Hildesimen.* 5. Martii 1706.

(27. Episcopus, qui celebrat tempore Quadragesimæ singulis diebus, quando non celebrat solemniter, debet uti habitu quotidiano cum Stola; *Sacr. Congr. Rit. in Spoletan.* 23. Novembris 1612. (28. Episcopum celebrantem non decet, ut Prælatos, Canonicos, et alios quoscumque thurificet, et aqua benedicta aspergat; *Sacr. Cong. Rit. in Uladislavien.* 2. Martii 1613. (29. Episcopo celebranti, sive faciat ordinationes, sive non, tenentur assistere quinque Personæ juxta formam libri Pontificalis; *Sacr. Cong. Rit. in Jacen.* 5. Januar. 1606. et in *Barbastren.* 17. Junii 1606. (30. Episcopo celebranti debet assistere prima Dignitas in Ordine Presbyterali constituta quocumque nomine appellatur; *Sacr. Congreg. Rit. in Vercellen.* 7. Augusti 1610. (31. Episcopus volens exercere Pontificalia extra Ecclesiam Cathedrali, potest secum aliquos de Capitulo ducere, qui sibi assistant, et administrent; *Sacr. Congreg. Rit. in Egitanien.* 3. Augusti 1602. in respons. ad dub. 4. (32. Episcopo Pontificaliter celebranti in Ecclesia Collegiata, vel Parochiali assistere spectat ad Canonicos Cathedralis, si adsint, non ad Canonicos Collegiatæ; *Sacr. Congreg. Rit. in Brundusina* 15

Julii 1617. (33. Episcopus debet habere assistentes digniores, et honoratiores, et si aliquas funciones exerceat in Ecclesia non Cathedrali nec Collegiata, debent ei assistere Canonici Cathedralis, vel Collegiatae, etiamsi in illis Ecclesiis sufficiens sit alioquin numerus Presbyterorum; Sac. Congreg. Rit. in Calaguritana 1. Junii 1601. (34. Episcopus, si in die Palmarum, una cum Capitulo, et Clero personaliter ad Monasterium Regularem accedere teneatur, debet ipse benedicere Palmas privative quoad Abbatem; Sac. Congreg. Rit. in Favent. 11. Aprilis 1601. (35. Episcopus non debet cum Cappa Versperas celebrare; Sac. Congreg. Rit. in Alexandrina 23. Martii 1608. in respons. ad dub. 8. (36. Episcopus assistens Divinis Officiis cum Cappa non debet singulos Canonicos ante ipsum salutare detegendo caput, sed satis est illis manu benedicere, Sac. Congreg. Rit. in Elven. 10. Januarii 1604. in respons. ad dub. 3. (37. Episcopo assistenti Divinis Officiis cum Cappa non debent Canonici ponere, et deponere birretum in ejus capite, nec isto casu ei assistere; Sac. Congreg. Rit. in Thelesina 22. Decembris 1609. (38. Episcopus, qui nullum habet Episcopatum, non potest in Ecclesia sua Jurisdictionali, veluti si esset Praepositus, Christia conferre, nec alia pontificalia exercere, nisi de expressa licentia Episcopi, intra cujus Diocesis fines Praepositura existit; Sac. Congreg. Concil. quam refert Aldan. in *compend. canon. resolut. lib. 3. tit. 24. n. 87.* (39. Episcopus non potest ministrare Christia sine licentia Ordinarii loci, etiam vocatus ab inferiore intra fines Diocesis existente, etiamsi ille inferior praetenderet ratione Exemptionis vocare Episcopum, quem maluerit, ad ministrandum Confirmationis Sacramentum. Si vero locus talis Exempti non sit intra fines Diocesis, sed nullius, tunc potest; Sac. Congreg. Concilii apud Aldan. loc. cit. tit. 24. num. 88. (40. Episcopus potest olea Sacra Catechumenorum et infirmorum, si a Cathedrali abfuerit, in alia Ecclesia consecrare et benedicere; Sac. Congreg. Rit. in Oriolen. 17. Novembris 1600. (41. Episcopus ex causa necessitatis potest conficere olea Sacra cum minori numero ministrorum, quam praescribitur in libro Pontificali; Sac. Congregat. Rit. in Curien. 21. Augusti 1604. apud Aldan. loc. cit. num. 86. (42. Episcopus in publicis Processionibus cum Cappa et Birreto, non inter dignitates, sed solus incedere debet. Quod si deferatur aliqua imago, seu Reliquia, ipse cum Cappa et Birreto incedere debet post Imaginem seu Reliquiam, nisi adsit consuetudo in contrarium; S. R. C. in Savonen. 20. Novembris 1620. Vide decreta S. R. C. in nostro tomo 9.

ADDITIONES NOVISS. EX ALIENA MANU.

(43. Episcopus inter Antiquior praecedentiam obtinet supra juniorem. At si Junior ad Archiepiscopatum promoveatur, indubie praecedentiam supra antiquiorem obtinere debet. (44. Quod si antiquior ad Archiepiscopatum et ipse postmodum promoveatur,

adhuc praecedentia debetur Episcopo juniori prius ad Archiepiscopatum promoti, (45. ut tradunt Card. de Luc. de *Praeminent. discurs. 9. num. 6. Pitton. discept. ecclesiast. 116. num. 53. et dixit Rot. in Augustana Juris praecedendi 28. Februarii 1746. § 11. cor. clar. mem. Bussio.*

(46. Obstare tamen videntur plura exempla. Inter Canonicos (ut unum hic afferam), junior Sacerdos digniorem in choro locum tenet respectu senioris non Sacerdotis. (47. At si deinde senior factus et ipse sit Sacerdos, praecedat Juniori Sacerdoti; Ceccoper. *Lucubrat. Canoniar. lib. 1. titul. 11. a. num. 10. Panimoll. decis. 1. adnot. 8. n. 26. Rota cor. Emer. jur. decision. 66. numer. 2. Sacra Rit. Congr. in Eugubina Praecedentiae 15. Septembris 1736.*

Sed prompta est responsio. Ideo Episcopus Senior postea promotus et ipse ad Archiepiscopatum, cedere in praecedentia debet Episcopo juniori prius ad Archiepiscopatum promoti, quia (ut hisce verbis inquit Rota in d. Augustana Juris praecedendi 28. Februar. 1746. d. § 1. cor. clar. mem. Bussio) per assumptionem ad praecellentem dignitatem Archiepiscopalem pereunt jura primaevis status ac semel ac quis Archiepiscopatum acquirit, desinit esse Episcopus, propterea que allegare amplius non valet antiquitatem status Episcopalis jam extinctam. Sed in apposito exemplo remanet status canonicalis, ideoque data paritate Sacerdotii, praecedentia desumenda est ab antiquioritate ipsius Canonicalis status.

ARTICULUS V.

Episcopus quoad absolutionem et dispensationem.

(1. Episcopus non potest absolvere a casibus et Censuris publicis reservatis Summo Pontifici; c. *Cum inferior, de Majoritar. et obedient.* (2. Nec a casibus et Censuris occultis in Bulla Cœnæ contentis, et maxime ab hæresi, ut aliunde ostensum est sub verb. *Absolutio* a num. 2 ad 3. Fagnan. in lib. 1. *Decretal. in c. Dilectus 13. de Temporibus Ordinationum* num. 30, ubi refert sic declarasse Sacram Congreg. Concilii, quæ interrogata, « sed numquid Episcopus facultate sibi tributa in d. c. 6, sess. 24, in casibus occultis post Concilium ex nova lege Sedi Apostolicæ reservatis etiam cum clausula *non obstantibus*, absolvere possit? » Censuit, non posse. Et in specie de hæresi cum dubitatum fuerit: « An Episcopus et Inquisitores possint hodie ex d. c. 6, sess. 24, absolvere lapsos in hæresim, non obstante Bulla Cœnæ Domini? » Censuit, *Bullam derogasse* Decreto c. 6. Vid. verb. *Absolutio* a num. 2. ad 3. (3. Potest tamen Episcopus absolvere a casibus occultis reservatis Summo Pontifici extra Bullam Cœnæ ex Concil. Trident. sess. 24. cap. 6. *de Reformat.* ibi: « Liceat Episcopis... in quibuscumque casibus occultis etiam Apostolicæ Sedi reservatis delinquentes quoscumque sibi subditos in Diocesi sua per se ipsos, aut Vicarium ad id specialiter

deputandum in foro conscientiae gratis absolvere. » (4. Unde Episcopum vigore talis Decreti absolvere posse sive per se, sive per alium Confessarium specialiter delegatum a Censuris incursis ob violatam Clausuram, et Papæ reservatis, dummodo sint occultæ, tenent Monacelli part. 1. in append. adnotat. ad Constit. 8. S. Pii V. n. 4. Pignatell. tom. 10. consult. 100. num. 25. et ex multis late probat Navarr. tom. 2. lib. 5. *de Sententia excomm.* in exposit. Bullæ S. Pii V. num. 33. Sorbus in annotat. verb. *Ingressi Monasteria Fratrum*, post num. 1. vers. *Circa autem secundum supra notatum.* Sanchez in summa part. 2. lib. 6. cap. 15. num. 76. et cap. 17. num. 41. Thesaur. late in 1. part. prax. *de Pœnis Ecclesiast.* c. 23. et 24. Bonacin. *de Clausur.* quæst. 1. punct. 5. num. 7. vers. *Secundo quaeritur, et de Censuris* disp. 1. q. 3. punct. 2. num. 1. Diana part. 7. tract. 5. *de Potestat. Episcop.* resolut. 20. Alphons. *de Leon de Censuris* verb. *Mulieres* pag. 361. qui paucis positus ait: hodie est communis; Donat. *prax. Regul.* tom. 1. *de violata Clausur. Monasterii* tract. 4. q. 33. et alii.

(5. Fagnanus tamen lib. 1. *Decretal.* in cap. *Dilectus 15. de Temporibus ordinat.* num. 32. et 33. tenet, hodie per Bullam S. Pii V. incipientem *Decori*, non posse Episcopum absolvere Monialem in materia Clausuræ secreto delinquentem, et adducit ad hoc declarationem Sacrae Congregationis, ibi: « Præterea cum dubitasset Archiepiscopus Florentinus, an vigore c. 6. sess. 24. posset absolvere quamdam fregerat Clausuram, non obstante Bulla Sancti Pii V. quæ videtur habere locum in casu publico, variatum est sententiis; nam e decem Cardinalibus tres censuerunt Bullam intelligendam esse etiam in occultis, quia illius verba sunt generalia, et est tantum exceptus casus: Nisi in mortis articulo, etc. Et quia jam declaratur Bullam Cœnæ Domini, quæ prohibet ab aliis absolvi, habere locum etiam in occultis; et quia cum Bulla sit confecta post Concilium, censetur derogasse Concilio. Quatuor censuerunt eam Bullam non habere locum in casibus occultis. Reliqui autem tres dixerunt agendum cum Sanctissimo, qui declaravit, Bullam Sancti Pii V. habere locum etiam in occultis. Tamen concessit facultatem Archiepiscopo absolventi illam Monialem. Unde postea Sacra Congregatio generaliter consulta; An, si Monialis Monasterii jurisdictionis Regularium subjecta secreto deliquerit in materia Clausuræ, in foro conscientiae absolvi possit vigore ejusdem Decreti ab Episcopo, cui tamquam delegato in iis, quæ ad Clausuram pertinent, auctoritas tributa est Decreto c. 5. sess. 25. de Regularibus: stante prædicta Bulla S. Pii V. respondit, non posse. »

(6. Cum impeditis personaliter adire Pontificem, vel in perpetuum, vel ad longum tempus potest Episcopus directe absolvere ab hæresi, et aliis casibus in Bulla Cœnæ reservatis; Diana part. 12. tract. *de Conclavi*

resol. 24. Layman lib. 1. tract. 5. part. 2. cap. 6. n. 5. qui ex communi Doctorum ponit hanc Regulam: « Casus Papalis, superveniente impedimento adeundi Papam, fit Episcopalis, » quia id congrua subordinatio inter Prælatos requirere videtur; Abbas in cap. *de Cætero, de Sentent. excommunic.* num. 1. Castropalao *de Fide* tract. 4. d. 4. punct. 3. § 5. num. 4. Navarrus in summa c. 27. num. 98. Felinus in cap. *Quamvis, de Sentent. excommunic.* Ancharanus in cap. *Eos qui, de Sentent. excomm.* in 6. Reiffenstuel lib. 5. *Decret.* tit. 7. n. 372. Covarruvias in c. *Alma Mater* par. 1. § 11. num. 15. cum communi; Viva ad proposit. 3. Alexandri VII. n. 5. ubi testatur hoc affirmari communissime apud Card. de Lugo disp. 20. *de Pœnit.* n. 218. et Martinum Perez disp. 50. arg. c. *Mulieres* 6. c. *De cætero* 11. c. *Ea noscitur* 13. c. *De Monialibus* 33. c. *Quamvis* 58. *de Sentent. excomm.* 7. c. *Eos qui* 22. eod. in 6. (7. Nec obstat quod in citatis Canonibus sit sermo de excommunicatione contracta ob percussione Clerici, quæ in cap. *Si quis suadente Diabolo* 29. caus. 17. quæst. 4. extra mortis periculum Summo Pontifici reservatur. Non obstat, inquam, quia eadem ratio, ac proinde idem jus est in omnibus excommunicationibus reservatis, ut tradunt communiter Doctores, ne scilicet excommunicatus, ob impedimentum adeundi Papam, pro dilatione pœnitentiæ incurrat periculum salutis æternæ, et facit cap. *Eos qui* 22. *de Sentent. excomm.* in 6. ubi Glossa verb. *Canonis* hoc extendit ad alios casus jure communi Papæ reservatos. Et licet Bulla Cœnæ etiam excipiat solum articulum mortis, Jus tamen Canonicum exceptionem hanc ampliavit ad casum necessitatis, uti est in impeditis in perpetuum, vel ad longum tempus, ut recte observat Viva *loc. cit. num. 5.* (8. Est tamen advertendum, quod si impedimentum est perpetuum, absolvuntur sine ullo onere comparandi. Si tamen impedimentum est solum ad tempus, debent absolvi cum onere adeundi Pontificem, cessante impedimento; non ad obtinendam absolutionem, cum jam sint directe, et plene absoluti; sed ad obediendum mandato Papæ; cap. *Ea noscitur* 13. et cap. *Quamvis* 58. *de Sentent. Excomm.* et c. *Eos qui* 22. eod. in 6. (9. Alias non comparando, elapso impedimento, incidunt in aliam similem excommunicationem; cap. *De cætero* 11. *de Sentent. excomm.* et c. *Eos qui* eod. in 6.

(10. Impediti personaliter adire Pontificem non tenentur mittere Procuratorem, vel scribere ad Sacram Pœnitentiarum pro obtinenda absolutione a casibus, et Censuris Papæ reservatis, quia Jura praescribunt solum ut rei personaliter adeant Pontificem, et ubi lex non aggravat, neque nos aggravare debemus pœnitentes ultra id, quod a Jure exigitur. Sic communiter Doctores cum Barbosa part. 2. *de Off. et potestat. Episcoporum* allegat. 42. numer. 7. (11. Et si impediti adire Pontificem sint etiam impediti adire Episcopum, probabilius non possunt a casibus publicis reservatis Papæ absolvi in foro conscientiae